

Voorstellen voor geactualiseerde en nieuwe onderwijskwalificaties en structuuronderdelen

Vlaamse Onderwijsraad

Simon Bolivarlaan 17

BE-1000 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be

info@vlor.be

Advies op vraag van Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 5 december 2024

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 16 januari 2025 met 17 stemmen voor het advies en 2 onthoudingen.

Vorbereiding: Werkgroep Erkenning so onder voorzitterschap van Saskia Lievevyns op 11 december 2024

Dossierbeheerder: Eric d'Hooghe

Inhoud

1	Situering.....	3
2	Criteria.....	4
2.1	Voor onderwijskwalificaties	4
2.2	Voor structuuronderdelen die niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leiden.....	5
3	Advies	6
3.1	Nieuwe onderwijskwalificaties	6
3.2	Nieuwe structuuronderdelen.....	7
3.3	Actualisering bestaande onderwijskwalificaties/structuuronderdelen	9
	Bronnen	11

1 Situering

Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) werkt op eigen initiatief of op verzoek van belanghebbenden voorstellen uit voor onderwijskwalificaties en voor structuuronderdelen die niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leiden. Vervolgens legt AHOVOKS de voorstellen voor advies voor aan de Vlaamse Onderwijsraad. Tot slot neemt de Vlaamse Regering een beslissing.¹²

Dit advies gaat over de aanvragen tot erkenning van een nieuwe onderwijskwalificatie, tot erkenning van drie nieuwe structuuronderdelen en tot actualisering van vijf bestaande onderwijskwalificaties/structuuronderdelen van het studietoelagen secundair onderwijs.

Het gaat om volgende aanvragen:

Nieuwe onderwijskwalificaties:

- Maritieme beveiliging en bewaking (*) (3de graad dubbele finaliteit tso);

Nieuwe structuuronderdelen:

- Kwaliteits- en procesverantwoordelijke (banket)bakkerij (7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3)
- Dierversorger (*) (7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3)
- Renovatievakman ruwbouw (7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3)

Actualisering bestaande onderwijskwalificaties/structuuronderdelen:

- Onderwijskwalificaties
 - Slagerij-traiteurtechnieken (3de graad dubbele finaliteit tso)
 - Applicatie- en databeheer (3de graad dubbele finaliteit tso)
- Structuuronderdelen
 - Installateur gebouwenautomatisering geactualiseerd naar Technicus gebouwenautomatisering en energiemangement (7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3)
 - Elektrotechnieken (2de graad dubbele finaliteit tso)
 - Elektromechanische technieken (2de graad dubbele finaliteit tso)
 - Bedrijf en organisatie (2de graad dubbele finaliteit tso)

Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad vormt de basis voor het erkenningsadvies dat AHOVOKS vervolgens opmaakt en voorlegt aan de minister, bevoegd voor Onderwijs en Vorming. Die beslist finaal of enerzijds de nieuwe onderwijskwalificatie er komt en anderzijds of de onderwijskwalificatie of het structuuronderdeel wordt geactualiseerd en wordt aangepast in de matrix secundair onderwijs.

¹ Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt](#), 29 augustus 2024.

² Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, wat betreft de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 1 tot en met niveau 4](#), 28 augustus 2024.

2 Criteria

Voor de beoordeling van de aanvragen voor nieuwe onderwijskwalificaties en nieuwe structuuronderdelen baseert de Vlaamse Onderwijsraad zich op de criteria uit de regelgeving.

2.1 Voor onderwijskwalificaties

De Vlaamse Onderwijsraad geeft volgens het besluit van de Vlaamse Regering advies over alle criteria behalve 3°. ³

1° de benaming en het niveau;

2° de aanvragers en de actoren die bij de opmaak betrokken zijn;

3° *de onderwijsdoelen waaruit de onderwijskwalificatie is samengesteld met toepassing van artikel 14 van het decreet van 30 april 2009, meer bepaald:*

a) *de decretale eindtermen;*

b) *in voorkomend geval: de decretale specifieke eindtermen of, bij ontstentenis, een beschrijving van de vooropgestelde specifieke eindtermen;*

c) *in voorkomend geval: de competenties van de erkende beroepskwalificaties of deelskwalificaties;*

4° de benaming en het niveau van de erkende beroepskwalificatie(s) die in voorkomend geval deel uitmaken van de kwalificatie;

5° ter uitvoering van en overeenkomstig de toepassing van de criteria, vermeld in artikel 15, tweede lid van het decreet van 30 april 2009:

a) de maatschappelijke, economische of culturele behoefte;

b) de onderwijskundige en opvoedkundige context: de aansluiting bij de doelgroep, het bieden van een duidelijke finaliteit zijnde de arbeidsmarktgerichtheid en/of de doorstroomgerichtheid, de mate waarin leermotivatie gestimuleerd wordt;

c) een inschatting van de instroom;

d) een inschatting van de uitstroom;

e) de noodzakelijke materiële en financiële middelen en expertise;

f) de noodzakelijke samenwerking, als die vereist is;

g) de beschrijving van de plaats in de opleidingsstructuur, de vereiste voorkennis en een inschatting van de wenselijkheid van een aanbodbeperking;

³ Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, wat betreft de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 1 tot en met niveau 4. Art. 4 en 5.](#) 28 augustus 2024.

6° de beschrijving van het verschil in inhoudelijke invulling van de onderwijskwalificatie tegenover en de eventuele samenhang met andere voorstellen van onderwijskwalificaties en met erkende beroeps- en onderwijskwalificaties;

7° welke onderwijskwalificatie of kwalificaties in voorkomend geval vervangen worden.

2.2 Voor structuuronderdelen die niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leiden

De Vlaamse Onderwijsraad geeft volgens het besluit van de Vlaamse Regering advies over alle criteria.⁴

1° de maatschappelijke, economische of culturele behoefte;

2° de invulling: de onderwijsdoelen voor het structuuronderdeel in kwestie die worden vooropgesteld of zijn vastgelegd met toepassing van de vigerende regelgeving over onderwijsdoelen, rekening houdend met de plaats van het structuuronderdeel in kwestie in de opleidingsstructuur;

3° de onderwijskundige en opvoedkundige context: de aansluiting bij de doelgroep, het bieden van een duidelijke finaliteit, namelijk de arbeidsmarktgerichtheid en/of de doorstroomgerichtheid, de mate waarin leermotivatie gestimuleerd wordt;

3°/1 de beschrijving van het verschil in inhoudelijke invulling van het nieuwe structuuronderdeel ten opzichte van al bestaande structuuronderdelen;

4° een inschatting van de instroom;

5° een inschatting van de uitstroom;

6° de noodzakelijke materiële en financiële middelen en expertise;

7° de noodzakelijke samenwerking, als die vereist is;

8° in voorkomend geval de vereiste voorkennis;

9° ...

10° het structuuronderdeel of de structuuronderdelen die in voorkomend geval vervangen worden.

Daarnaast hanteert de Vlaamse Onderwijsraad ook als criteria doelstellingen en principes die de overheid vooropstelde voor de modernisering van het studieaanbod en die de raad ook toepaste in zijn advies over de matrix:⁵

⁴ Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, art 5.](#) 3 augustus 2007.

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de modernisering van het studieaanbod in het secundair onderwijs](#), 21 februari 2017.

- Het studieaanbod is *transparant*: domeinen en finaliteiten vormen het orderingskader. Alle studiedomeinen komen evenwaardig aan bod, met het hele spectrum aan studierichtingen en finaliteiten in elk domein. De ordening van het studieaanbod biedt een beter zicht op de plaats van een studierichting, ook in functie van de schoolkeuze.
- Het studieaanbod is *rationeel*: waar nodig ontstaan nieuwe studierichtingen, verdwijnen studierichtingen en worden studierichtingen samengevoegd. Studierichtingen zijn breed programmeerbaar en er blijft plaats voor nichestudierichtingen.
- De modernisering van het studieaanbod en de nieuwe ordening ervan zorgen voor de *herwaardering van het technisch georiënteerd onderwijs*.
- Het studieaanbod zorgt voor een *getrapte studiekeuze*.
- Het studieaanbod is een *instrument tegen de waterval*.
- Het studieaanbod biedt *ruimte voor scholen*.

De Vlaamse Onderwijsraad past de criteria gezamenlijk toe en gaat in het vervolg van het advies niet systematisch in op elk criterium.

3 Advies

3.1 Nieuwe onderwijskwalificaties

Algemene opmerking over nieuwe onderwijskwalificaties

De Vlaamse onderwijsraad vraagt de Vlaamse Regering om geen nieuwe opleidingen in te richten vooraleer er een grondige evaluatie heeft plaatsgevonden van de matrix voor opleidingen in de tweede en derde graad. Een uitzondering daarbij zijn de zevende leerjaren omdat die, in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs, nog moeten opstarten.

1	Maritieme beveiliging en bewaking (*), 3 ^{de} graad dubbele finaliteit, tso
	Advies: ongunstig

Motivering

De enige beroepskwalificatie (BK) die leerlingen na de opleiding zouden kunnen behalen, is Openwaterredder. Voor het overige betreft het slechts een selectie van competenties van het BK Bewakingsagent en het BK Matroos STCW II/4, wat onvoldoende is in functie van beveiliging en bewaking.

De Vlaamse Onderwijsraad is van mening dat de bestaande opleiding Defensie en veiligheid - eveneens in de 3de graad dubbele finaliteit - beter aansluit bij het beoogde doel van de gevraagde onderwijskwalificatie.

Er werd voor de opleiding Defensie en veiligheid een convenant afgesloten tussen de bevoegde Vlaamse en federale vakministers en de vertegenwoordigers van de schoolbesturen in het secundair onderwijs. Daarin werd overeengekomen dat de opleiding Defensie en veiligheid slechts in 16 scholen mag aangeboden worden, evenwichtig verdeeld over het land. Er is nog geen akkoord met FOD Binnenlandse Zaken om een nieuwe, sterk gereguleerde, veiligheidsopleiding in te

richten. Om een selectie van competenties uit het BK Bewakingsagent te kunnen aanbieden, is dat wel een vereiste. Daarnaast bevat het BK Matroos STWC II/4 onvoldoende competenties in verband met maritieme beveiliging.

Omwille van bovenstaande redenen en de eerdere algemene opmerking om geen nieuwe opleidingen in te richten vooraleer er een grondige evaluatie heeft plaatsgevonden van de matrix, geeft de Vlaamse Onderwijsraad een ongunstig advies.

3.2 Nieuwe structuuronderdelen

Algemene opmerking bij de nieuwe structuuronderdelen

De Vlaamse Onderwijsraad is van mening dat de leefbaarheid van de 7de leerjaren en de aangevraagde 7de leerjaren, in samenhang met de verwachte instroom, pas op langere termijn kan worden geëvalueerd. Het lijkt de raad op dit moment dan ook niet opportuun om de huidige aanvragen voor 7de leerjaren daaraan af te toetsen. Na de screening van de matrix zal duidelijk worden op welke manier de Vlaamse Onderwijsraad in de toekomst met nieuwe aanvragen kan omgaan.

2	Kwaliteits- en procesverantwoordelijke (banket)bakkerij, 7 ^{de} jaar gericht op de arbeidsmarkt na OK3
	Advies: gunstig

Motivering

Vanaf 1 september 2025 zijn er drie 7de jaren ter beschikking binnen (Banket)bakkerij: Chocoladebewerker, Suiker- en marsepeinbewerker en Ijsbereider.

Hoewel er op dit moment drie grote disciplines zijn binnen bakkerij, nl.: broodbakkerij/viennoiserie, banketbakkerij en chocolaterie, zien we dat in bovenstaande nieuwe 7de leerjaren banketbakkerij en broodbakkerij/viennoiserie niet aan bod komen. Daarbij komt vanuit de leerlingen ook de vraag naar een specialisatiejaar dat zich toespitst op 'brood'.

Op de arbeidsmarkt zijn ook heel wat vacatures voor gespecialiseerde of ambachtelijke bakkerijen.

De beroepskwalificatie (BK) Kwaliteits- en procesverantwoordelijke is voldoende geschikt voor de ontwikkeling van een nieuw 7de jaar na onderwijskwalificatie 3. Er wordt daarbij specifiek naar twee competenties uit het BK verwezen:

- Competentie 12 inzake test- en productontwikkeling;
- Competentie 3 inzake het informeren van banketbakkers over producten.

Door die twee competenties kan het specialisatiejaar met voldoende verdieping in Brood en banket worden ingericht. Op die manier is er een breder perspectief op de arbeidsmarkt om na een 6de leerjaar over te kunnen stappen naar verdere professionalisering op het vlak van productontwikkeling (comp. 12) en ondersteuning van bakkers (comp. 3). Dat kan uiteindelijk leiden tot een job met minder of geen weekendwerk of tewerkstelling in grotere bedrijven. Dat perspectief kan een mogelijk positief effect hebben om langer aan de slag te blijven.

3 Dierverzorger (*), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3

Advies: **gunstig**

Opmerking

Dit structuuronderdeel zal in de plaats komen van de huidige, niet gemoderniseerde opleiding 7de leerjaar Gespecialiseerde dierenverzorging (bso).

Bij goedkeuring door de Vlaamse Regering van dit structuuronderdeel is het belangrijk om een concordantiemogelijkheid te voorzien vanuit het huidig 7de specialisatiejaar Gespecialiseerde Dierenverzorging naar dit nieuwe structuuronderdeel.

Motivering

De dierenzorgsector kent de laatste jaren een groei. De driedelige opdracht van diertuinen - de publieke opdracht, fokprogramma's en onderzoek - draagt daar zeker aan bij.

Men kijkt voor dit structuuronderdeel vooral naar scholen die in hun derde graad een aanbod hebben met betrekking tot Dierenverzorging. Ze hebben immers al de nodige expertise en infrastructuur.

Ondanks het feit dat de derde graad Dierenzorg (arbeidsmarktfinaliteit) de logische vooropleiding is voor dit structuuronderdeel, wordt ook instroom verwacht van leerlingen uit andere studierichtingen in het domein Land- en tuinbouw. Het aangevraagde structuuronderdeel voldoet in elk geval aan het vooropgestelde doel van een 7de leerjaar om te specialiseren en te verdiepen.

Dit 7de leerjaar leidt tot een hogere beroepskwalificatie (BK): BK4 Dierverzorger i.p.v. BK2 Assistent Dierverzorger en BK2 Onderhoudsmedewerker. Dat geeft leerlingen extra voordeel op de arbeidsmarkt en beantwoordt bovendien aan de vraag naar gekwalificeerde werknemers.

4 Renovatievakman ruwbouw, 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3

Advies: **gunstig**

Motivering

Er is in de matrix secundair onderwijs nog geen opleiding opgenomen voor die leerlingen, vooral uit de onderwijskwalificatie Ruwbouw, 3de graad arbeidsmarktfinaliteit (OK3), specialiseert in ruwbouwrenovatie. De reden daarvoor is dat de beroepskwalificatie Renovatievakman ruwbouw nog maar werd goedgekeurd door de Vlaamse regering op 12/01/2024. Intussen bestaat het zevende specialisatiejaar Renovatie bouw (pre-modernisering) nog steeds in 24 scholen. Het gaat dan om 107 leerlingen.

Er zijn al wel een aantal specialisaties mogelijk na de derde graad Ruwbouw, maar Renovatie kan daar zeker ook zijn plaats hebben om de groene transitie te helpen realiseren.

Hoe groot de nood is voor specifiek renovatievakmannen, is moeilijk cijfermatig aan te tonen omdat die cijfers niet apart worden bijgehouden.

Op dit moment zitten er wel 511 leerlingen in de derde graad Ruwbouw, wat toch een graadmeter kan zijn voor de leefbaarheid van dit nieuwe structuuronderdeel.

Ondanks het feit dat het regelgevend kader momenteel aangeeft dat dit nieuwe structuuronderdeel pas kan starten vanaf 1 september 2026, vraagt de raad de Vlaamse regering om ervoor te zorgen dat dit 7de leerjaar na OK3 vanaf 1 september 2025 kan worden ingericht zodat de huidige leerlingen uit het 2de leerjaar in de 3de graad meteen de specialisatie kunnen aanvatten. Op dit moment zou daar voor een jaar een hiaat bestaan. Daarnaast merkt de raad op dat de huidige vraag vanuit bedrijven naar leerlingen met specifieke renovatiecompetenties op dit moment groot is.

De Vlaamse Onderwijsraad geeft bijkomend aan dat scholen die vandaag Renovatiewerken als specialisatiejaar hebben, dat graag wensen te behouden, maar noodgedwongen een ander specialisatiejaar programmeren. De raad pleit daarom om voor die scholen uitzonderlijk een concordantie met een nieuw zevende jaar Renovatievakman ruwbouw mogelijk te maken.

3.3 Actualisering bestaande onderwijskwalificaties/structuuronderdelen

Algemene opmerking over actualisering van bestaande onderwijskwalificaties/structuuronderdelen

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt het beleid om te evalueren hoe op een meer coherente en systematische manier kan worden omgesprongen met actualisering van onderwijskwalificaties en structuuronderdelen op basis van geüpdatete en nieuwe beroepskwalificaties waarbij een evenwicht wordt gezocht tussen noodzakelijke aanpassingen en de nood aan continuïteit voor scholen en leraren.

- Structuuronderdelen
 - Bedrijf en organisatie, 2de graad dubbele finaliteit, tso
 - Elektromechanische technieken, 2de graad dubbele finaliteit, tso
 - Elektrotechnieken, 2de graad dubbele finaliteit, tso
- Onderwijskwalificatie
 - Applicatie- en databeheer, 3de graad dubbele finaliteit, tso

Advies: **gunstig**

Motivering

De beroepskwalificatie Functioneel Digitaal Ondersteuner werd door AGORIA, de Belgische sectorale werkgeversorganisatie voor technologiebedrijven, geüpdatet.

Dat vraagt om een actualisatie van de bovenstaande structuuronderdelen in de 2de graad en van de onderwijskwalificatie in de 3de graad.

De Vlaamse Onderwijsraad gaat akkoord met die actualisatie.

- Structuuronderdeel
 - Installateur gebouwenautomatisatie (dual), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3

Advies: **gunstig**

Motivering

De aanvraag gaat uit van de wens om het structuuronderdeel 'Installateur gebouwenautomatisering' te actualiseren naar 'Technicus gebouwenautomatisering en energiemangement'.

Volta, de paritaire sectororganisatie van de elektrotechnische sector, deelt de installatieberoepen in als volgt: (1) beroepen rond infrastructuur, (2) huishoudelijke specialisten en (3) industriële specialisten.

De aanvraag voor een actualisatie van het specialisatiejaar Installateur gebouwenautomatisatie situeert zich in de groep van de huishoudelijke specialisten.

Naast de beroepskwalificatie Installateur gebouwenautomatisering (VKS-niveau 4) komt er nog een beroepskwalificatie bij: Installateur Energiemanagementsystemen (VKS-niveau 4). Dat zorgt voor de volgende bijkomende competenties bij de opleiding:

Door het toevoegen van die extra beroepskwalificatie aan dit structuuronderdeel, komen volgende competenties extra bij de opleiding:

- Installeert, herstelt en onderhoudt laadpalen
- Installeert, herstelt en onderhoudt batterijen
- Realiseert netwerkverbindingen in functie van het energiemangementsysteem (EMS)
- Stelt toestellen en componenten voor EMS in dienst en regelt in

De overige competenties van de Installateur energiemangementsystemen zijn al vervat in de beroepskwalificatie Installateur gebouwenautomatisatie.

Het is de bedoeling om met dit geactualiseerde structuuronderdeel competenties te verwerven die kunnen worden ingezet om de uitdagingen van de energietransitie aan te gaan en waar binnen de arbeidsmarkt momenteel veel vraag naar is.

Ondanks de bijkomende competenties hoeft de duurtijd niet af te wijken van de huidige twee semesters.

- Onderwijskwalificatie
 - Slagerij-traiteurtechnieken, 3de graad dubbele finaliteit, tso

Advies: **ongunstig**

Motivering

In de aanvraag stelt men voor om de onderwijskwalificatie Slagerij-traiteurtechnieken te actualiseren naar Slagerij-vleeswarentechnieken omdat 'traiteur' slechts een klein onderdeel is van het geheel. Door de gevraagde actualisatie zou de naam veel beter de lading dekken.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014, artikel 8/1, vermeldt dat iedere aanvraag tot actualisering van een bestaande onderwijskwalificatie voorgelegd moet worden aan vertegenwoordigers van het GO! en de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs die vervolgens een advies moeten geven over het feit of het voorstel enkel betrekking heeft op een technische aanpassing of niet.⁶ Bij deze actualisering betreft het inderdaad een technische aanpassing.

Toch vraagt de Vlaamse Onderwijsraad om dergelijke actualisaties van onderwijskwalificaties of structuuronderdelen (2de en 3de graad) voorlopig niet door te voeren. Zulke aanpassing leidt tot een ketting van logistieke aanpassingen voor scholen en scholengemeenschappen.

Net als voor de algemene opmerking bij 3.1, verwijst de raad naar de geplande screening van de matrix die deze legislatuur zal plaatsvinden. Op dat moment kan de aanpassing van de benaming van studierichtingen worden meegenomen.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Saskia Lieveyns
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

Bronnen

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, art 5.](#) 3 augustus 2007.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, wat betreft de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 1 tot en met niveau 4.](#) 28 augustus 2024.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. [Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt.](#) 29 augustus 2024.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de modernisering van het studieaanbod in het secundair onderwijs.](#) 21 februari 2017.

⁶ Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (2014, 10 januari). [Besluit van de Vlaamse Regering \[houdende de uitvoering van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur inzake de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 1 tot en met niveau 4\], Art. 8/1.](#)